

Miloš Holec, Masarykovy úvahy o dějinách a dějepisectví (Studie k tzv. sporu o smysl českých dějin). Diplomová práce PF JU, České Budějovice 2014, 70 s.

Posudek oponenta:

Přiznávám, že psát oponentský posudek na diplomovou práci Miloše Holce není pro mne úplně jednoduché, budu-li personalizovat spor o smysl českých dějin do dvou klíčových osobností tohoto sporu, tj. mezi Tomáše G. Masaryka a Josefa Pekaře, bude mně osobně mnohem bližší argumentace Josefa Pekaře, zatímco Miloš Holec je evidentně na straně T. G. Masaryka. Tolik budiž řečeno již na úvod, neboť předložený spis ukazuje, že spor mezi Masarykovou „sektou“ a Gollovou „školou“, budeme-li parafrázovat název jedné z emblematických statí tohoto sporu, je stále více či méně latentně přítomen v české historiografii. Tento „rozpor“ mezi filosofickým pojetím dějin a historickou fakticitou jednoznačně ovlivňuje to, jak který recipient bude vnímat Holcův diplomní spis, jak vysoko ho bude hodnotit.

Diplomová práce Miloše Holce ovšem na druhé straně představuje vysoce koherentní text, vnitřně strukturovaný, promyšlený a vyargumentovaný, místy po mém soudu blízký i názorům filosofa Milana Machovce v návaznosti na starší českou filozofickou tradici (J. L. Hromádka, J. Král), zejména úvahami o náboženství v Masarykově filosofii, přičemž Miloš Holec umně argumentuje i pasážemi z Bible, které opravdu nábožensky založeného Masaryka inspirovaly, či minimálně významně inspirovat mohly. Vedle toho diplomant připouští i složitost Masarykova vyjadřování (písemného i mluveného projevu), jež ne vždy umožňuje jednoduchý a jednoznačný výklad, někdy je Masaryk možná i záměrně nejednoznačný; význam Masarykových slov tak v sobě obsahuje hermeneutické hledání a nalézání obsahu vykladačem, jako je např. Miloš Holec, hledání etického zacílení v sobě samém i v celé národní pospolitosti, jak o to koneckonců již před Masarykem usiloval třeba František Palacký, k němuž a k tradici národního obrození se Masaryk výrazně přihlásil, třebaže ne nekriticky.

Po obsahové stránce je třeba zdůraznit, že diplomant předložil přijatelné vysvětlení koherentní provázanosti Masarykových názorů, nevyhýbá se ani těm

pasážím z Masarykových úvah a životních postojů a politických aktů, kde Masarykovo jednání či Masarykovy texty chápe jako problematické (mj. ve vazbě na roli císaře Karla I. ke konci první světové války, resp. Masarykův boj za likvidaci Rakousko-Uherska v té době), vyjadřuje se i k složité otázce Masarykovy nacionality.

Spis Miloše Holce jako filosofický výklad Masarykova myšlení tak hodnotím poměrně vysoko, na druhé straně bych ocenil, kdyby byl někdy méně jednoznačný ve svém odmítání názorů Josefa Pekaře či Kamila Krofty – výrazy jako „správně soudí“, „mýlí se“ bych používal – minimálně v raném odborném textu, jaký představuje diplomní spis, – přece jenom s trochu větší mírou pokory. Snad také mohl do soupisu pramenů a literatury zařadit řadu dalších textů ve vztahu k tématu, které v minulých letech s takovým potěšením četl, byť je aktuálně pro koncipování této své diplomní práce nepoužil.

Z drobností, které by mohly diplomanta inspirovat, bych upozornil na Mazziniho úvahy o roli (úloze) jednotlivých evropských národů – tento italský romantický myslitel a vůdce nepochybně ovlivnil řadu dalších textů o roli národů v moderních dějinách a minimálně nepřímo tak měl vliv i na prostředí české, včetně pozdněromantických představ T. G. Masaryka.

Přes určité názorové difference diplomovou práci Miloše Holce, pohybující se na pomezí filosofie a historie, rád **doporučuji k obhajobě** a **hodnotím** ji ještě stupněm **výborně**.

doc. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr.

České Budějovice 16. května 2014